

KẾT QUẢ HỘI NGHỊ KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN VỀ PHỤC VỤ PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI Ở CÁC TỈNH MIỀN TRUNG

Thực hiện Chỉ thị số 249 - CT ngày 9-VIII-1991 của Chủ tịch HDBT (nay là Thủ tướng Chính phủ) về việc "tăng cường công tác khí tượng thủy văn (KTTV), nâng cao hiệu quả phục vụ phòng chống bão, lụt, giảm nhẹ thiên tai, phục vụ sản xuất và đời sống" và Chỉ thị số 224 - TTg ngày 13-V-1993, của Thủ tướng Chính phủ về công tác phòng chống lụt, bão, giảm nhẹ thiên tai năm 1993, Tổng cục KTTV đã hoàn thành tổ chức Hội nghị KTTV về phục vụ phòng chống thiên tai và phát triển kinh tế xã hội ở các tỉnh miền Trung (từ Thanh Hóa đến Bình Thuận và các tỉnh Tây Nguyên) trong 2 ngày (29-30-VI-1993) tại TP Đà Nẵng.

Mục đích của Hội nghị là kiểm điểm, đánh giá tình hình, rút kinh nghiệm phục vụ về KTTV trong thời gian qua và đề ra phương hướng, biện pháp nhằm tăng cường công tác KTTV, nâng cao hiệu quả phục vụ của Ngành đối với công tác phòng chống bão, lụt, giảm nhẹ thiên tai, phát triển kinh tế, xã hội ở các tỉnh miền Trung.

Thành phần tham dự Hội nghị bao gồm:

- Đại diện các Bộ, Ban, Ngành ở Trung ương (văn phòng Chính phủ, Ban kinh tế Trung ương, Đảng ủy Khối cơ quan kinh tế Trung ương, Bộ Thủy Lợi, Ban chỉ đạo phòng chống lụt bão Trung ương).

- Đại diện UBND của 13 tỉnh (trong số 17 tỉnh) miền Trung (Nghệ An, Quảng Bình, Quảng Trị, Quảng Nam - Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Bình Định, Khánh Hòa, Ninh Thuận, Bình Thuận, Gia Lai, Kon Tum, Đắk Lắk, Lâm Đồng).

- Đại diện ngành KTTV (các đồng chí lãnh đạo Tổng cục, thủ trưởng các đơn vị thuộc Tổng cục, giám đốc các Đài KTTV trong khu vực, các chuyên viên và cán bộ khoa học kỹ thuật có liên quan ở Trung ương và các Đài KTTV).

- Các phóng viên báo chí, Đài phát thanh và vô tuyến truyền hình.

Hội nghị đã nghe báo cáo của Tổng cục KTTV về "công tác KTTV phục vụ phòng chống thiên tai và các mục tiêu phát triển kinh tế xã hội đối với các tỉnh miền Trung" 12 bản tham luận của đại biểu các đơn vị trong ngành KTTV và 16 bài phát biểu của đại diện các Ban, Ngành ở Trung ương và các tỉnh miền Trung.

Qua các báo cáo và các bài phát biểu tại Hội nghị, có thể rút ra một số nhận định chung sau đây:

1. Khu vực miền Trung bao gồm các tỉnh đồng bằng ven biển và Tây Nguyên có vị trí rất quan trọng, có tầm chiến lược đối với cả nước về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, là địa bàn còn nhiều tiềm năng chưa được khai thác, song với bờ biển dài trên 1000 km có địa hình rất phức tạp và bị chia cắt sâu sắc, hệ thống sông

suối ngắn và có độ dốc lớn, do đó khí hậu bị phân hóa mạnh mẽ, chế độ thủy văn rất không điều hòa, thiên tai gay gắt. Hàng năm mưa, bão, lũ, nước biển dâng cao ở miền Trung thường xảy ra dồn dập và mạnh mẽ nhất so với các khu vực khác trong cả nước.

Cùng với các thiên tai nêu trên, hàng năm khu vực miền Trung còn phải chịu những đợt nắng nóng và hạn hán gay gắt kéo dài gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản cho Nhà nước và nhân dân trong vùng.

2. Từ những đặc điểm nói trên, yêu cầu về những thông tin dự báo KTTV và những tài liệu điều tra cơ bản về điều kiện tự nhiên, chế độ khí hậu, thủy văn trên toàn khu vực và ở từng địa phương là rất cấp thiết và rất quan trọng đối với công tác quy hoạch và phát triển sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp, phát triển thủy lợi, giao thông vận tải, thăm dò và khai thác dầu khí, xây dựng các khu dân cư, kinh tế mới, an ninh, quốc phòng và chống thiên tai nhất là bão, lũ lụt, hạn hán...

3. Trong những năm gần đây, được sự quan tâm của Nhà nước, với sự nỗ lực vươn lên của bản thân, ngành KTTV đã củng cố và tăng cường một bước cơ sở vật chất kỹ thuật cho mạng lưới trạm KTTV, đẩy mạnh công tác điều tra cơ bản, đánh giá điều kiện, tài nguyên khí hậu, tài nguyên nước, đặc biệt là đã dự báo kịp thời các hiện tượng KTTV nguy hiểm nhất là bão, lũ giúp cho việc chỉ đạo, điều hành sản xuất, giảm nhẹ thiệt hại do thiên tai gây ra ở các tỉnh trong khu vực.

4. Hội nghị cũng đề cập đến những mặt hạn chế mà ngành KTTV chưa đáp ứng được các yêu cầu ngày càng cao của công cuộc phát triển KTXH, quốc phòng và an ninh ở các tỉnh thuộc khu vực miền Trung và Tây Nguyên. Đó là dự báo thời tiết, thủy văn nguy hiểm còn nhiều hạn chế, dự báo khu vực ảnh hưởng của bão còn rộng, thời gian dự báo có lúc còn quá ngắn nhất là đối với các hiện tượng dị thường đã gây lúng túng cho việc chỉ đạo phòng chống. Các hiện tượng KTTV nguy hiểm khác như tố lốc, vòi rồng, mưa đá, lũ quét hầu như chưa có cơ sở chắc chắn cho việc dự báo trước. Dự báo hạn vừa (5-10 ngày) đặc biệt là dự báo hạn dài (tháng, mùa) còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu chỉ đạo sản xuất. Việc nghiên cứu đánh giá tài nguyên khí hậu, tài nguyên nước và các điều kiện khí tượng nông nghiệp đối với từng loại cây trồng, vật nuôi trên phạm vi từng vùng sinh thái còn cần phải tiếp tục đi sâu hơn. Đặc biệt cần tổ chức khảo sát nghiên cứu những tác động của biến đổi khí hậu đến môi trường sinh thái và hậu quả kinh tế xã hội của chúng để làm cơ sở cho việc quy hoạch phát triển KTXH trong những thập kỷ tới.

5. Hội nghị nhận thấy hầu hết cán bộ công nhân viên chức của ngành KTTV rất nhiệt tình công tác, có tinh thần khắc phục khó khăn, gian khổ, sẵn sàng phục vụ ở khắp mọi nơi, từ biên giới, hải đảo xa xôi đến những vùng núi cao rừng sâu hiểm trở trong mọi tình huống nhất là khi có mưa, bão, lũ, lụt..., ngày đêm theo dõi bầu trời, mặt nước, kịp thời cảnh báo cho các ngành, địa phương chủ động phòng chống khi có thiên tai xảy ra, nhưng cuộc sống của họ còn gặp nhiều khó khăn, vất vả cả về vật chất lẫn tinh thần. Do vậy, Hội nghị lưu ý cần có những biện pháp, những chế độ, chính sách thỏa đáng hơn để giải quyết vấn đề đời sống, thực hiện chiến lược con người trong ngành KTTV.

6. Trong quá trình thực hiện chiến lược ổn định và phát triển KTXH đến năm 2000, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 (khóa VII) về tiếp tục đổi mới và phát triển KTXH nông thôn, Nghị quyết 22 của Bộ Chính trị về phát triển KTXH miền núi, và các chương trình, đề án phát triển KTXH Tây Nguyên, ven biển miền Trung, yêu cầu phục vụ về KTTV cho các tỉnh miền Trung ngày càng cao và đa dạng hơn.

Hội nghị biểu thị sự đồng tình và ủng hộ những chương trình, đề án, biện pháp lớn do Tổng cục KTTV đề ra nhằm thực hiện tốt Chỉ thị 249 của Thủ tướng Chính phủ, nâng cao năng lực phục vụ về KTTV trong cả nước và đối với khu vực miền Trung. Hội nghị nhấn mạnh sự cần thiết phải:

- Nhanh chóng tăng cường trang thiết bị kỹ thuật hiện đại (kể cả rada thời tiết, trạm thu ~~ảnh~~ vệ tinh có độ phân giải cao) cho mạng lưới quan trắc KTTV và thông tin, dự báo ~~mưa~~, lũ, bão ở miền Trung, Hội nghị đặc biệt quan tâm và nhiệt liệt ủng hộ đề án đầu tư khẩn cấp. "Tăng cường khả năng dự báo và thông tin dự báo mưa lớn, bão, lũ ở miền Trung" của Tổng cục KTTV được xây dựng theo ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. Đại biểu các tỉnh miền Trung cho rằng muốn thực hiện được đề án, ngoài nguồn đầu tư của Nhà nước, cần có nguồn hỗ trợ của các Ngành và các địa phương trong khu vực miền Trung. Hội nghị coi đây là biện pháp hết sức quan trọng, có tính chất quyết định để nâng cao chất lượng dự báo KTTV và hiệu quả phục vụ cho sản xuất và đời sống.

- Tổ chức tốt hệ thống phục vụ về KTTV trong toàn khu vực, trên cơ sở phối hợp 3 cấp: Trung ương, Đài khu vực và các cơ sở phục vụ của Tổng cục ở tỉnh, địa phương, phù hợp với yêu cầu đổi mới tổ chức, quản lý hoạt động của Ngành.

- Tìm kiếm và khai thác tốt các nguồn đầu tư: Nhà nước đầu tư là chính, đồng thời tranh thủ các dự án viện trợ phát triển của các nước, các tổ chức quốc tế, sự hỗ trợ của các địa phương, phát triển các dịch vụ của Ngành để nhanh chóng tăng cường trang bị kỹ thuật hiện đại và đổi mới công nghệ, đào tạo cán bộ.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức về thiên tai và phòng chống thiên tai trong nhân dân, các ngành, các địa phương cần tổ chức tốt phương tiện truyền tin dự báo, cảnh báo bão, lũ và các thiên tai khác tới mọi người thuộc lĩnh vực, địa bàn mình phụ trách.

Hội nghị mong rằng những ý kiến phát biểu đóng góp tại Hội nghị của các đại biểu sẽ được Nhà nước, các ngành, các tỉnh quan tâm chỉ đạo, giải quyết để công tác phòng chống và giảm nhẹ thiên tai ở các tỉnh khu vực miền Trung có sự chuyển biến rõ rệt, thực sự mang lại hiệu quả cao, phục vụ tốt cho sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội, an ninh, quốc phòng và đời sống nhân dân.

*(Theo báo cáo của Tổng cục Khí tượng Thủy Văn
trình lên Thủ tướng Chính phủ)*